

28. juni 2021 • Sagsident: 17/1941 • Sagsbehandler: Kenn Meyhoff

Tilladelse til vandløbsrestaurering og regulering af dræn ved Fovs Å i vådområdeprojekt Tågerup Enge

Kolding Kommune er projektejer og bygherre på et kommende vådområde ved Fovs Å, Tågerup Enge. Vådområdeprojektets formål er at fjerne kvælstof, således at kvælstofbelastningen til Vadehavet reduceres. Som en del af vådområdeprojektet udføres vandløbsrestaureringen med formål om at forbedre miljøtilstanden i Fovs Å, der i dag ikke opfylder miljømålet om god økologisk tilstand.

En lille del af det sydvestlige hjørne af projektområdet er beliggende i Haderslev Kommune, og her er Haderslev Kommune vandløbsmyndighed. Her er en 134m strækning af Fovs Å i regulativets st. 12334-12468. Projektstationeringen svarer til station 1616-1750.

En del af vådområdets etablering omhandler vandløbsrestaurering og reguleringen af dræn ved Fovs Å, som kræver godkendelse efter vandløbsloven, samt vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 10.

Fovs Å er registreret som § 3 beskyttet vandløb. Nedenstående tilladelse omhandler derfor også dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Projektets 8 ugers offentlige høring, supplerende høring og udtalelser til projektet

Projektet har været i offentlig høring ved annoncering på kommunens hjemmeside. I henhold til bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og - restaurering mv., var projektet annonceret til offentlig fremlæggelse i 8 uger i perioden, fra den 8. april til og med den 3. juni 2021, med mulighed for at indsende bemærkninger eller indsigelser.

En supplerende høring blev foretaget i perioden fra den fra den 11. juni til og med den 25. juni 2021. Det supplerende høringsmateriale bestod af et teknisk notat med tilhørende bilag som beskriver projektet i detaljer, herunder de beregningsmæssige forudsætninger der ligger til grund for, at restaureringen kan gennemføres, uden forringelse af den regulativfastsatte vandføringsevne for Fovs Å omkring de dræntilløb og arealer der er uden for projektområdet.

Haderslev Kommune har ikke modtaget høringssvar i perioden for den offentlige høring og heller ikke i perioden for den supplerende høring.

Projektbeskrivelse

Projektet udføres i hovedtræk som beskrevet i det projektmateriale, som blev sendt i høring den 8. april 2021. Fovs Å genslynges som angivet i høringsmaterialet. Alle tidligere høringsbreve og bilag omkring projektet er tilgængeligt på Kolding Kommunes hjemmeside under Forside > Borger > [Høringer, afgørelser og planer](#). Det tekniske notat med tilhørende bilag, som kan findes på hjemmesiden beskriver projektet i detaljer, herunder de beregningsmæssige forudsætninger der ligger til grund for, at restaureringen kan gennemføres, uden forringelse af den regulativfastsatte vandføringsevne for Fovs Å omkring de dræntilløb og arealer der er uden for projektområdet.

Projektstrækningen af Fovs Å er 1238 m lang og går fra regulativstation 11.225 til 12.468 svarende til station 13.215 til 14.453 i seneste opmåling (2018). Med genslyngningen forlænges Fovs Å med 512 m og dermed bliver den samlede projektstrækning af Fovs Å 1750 m lang. Det nye genslyngede forløb etableres med en bundbredde på 3 m og et skråningsanlæg på 1:3. Ved slyng udformes vandløbet med et anlæg på 1:3 i indersiden og 1:1 i ydersiden.

I Fovs Å udlægges der store skjulesten på hele projektstrækningen, bortset fra de første 100 m længst opstrøms. Stenene udlægges i en afstand på 10-20 m, hvormed der forventes udlagt omkring 100 sten på den projekterede strækning. Stenene vil være i størrelsesordenen 300-500 mm i diameter. Derudover udlægges håndsten i størrelsen 100-300 mm i diameter spredt på hele strækningen.

Kun på den fremtidige vandløbsstrækning fra Vojum Bro (proj. st. 14.554) til projektgrænse i station 14.965 udlægges der stenbund til projekteret bundkote. Stensammensætningen vil bestå af 75 % sten i 16-32 mm og 25 % sten i 32-64 mm.

I projektgrænsen skal dræn og grøfter, som løber til området udefra sikres et udløb ud over terræn. Dette vil skabe mindre overrislingsområder, som vil skabe lokalt vådere forhold i en fane ned mod vandløbet. Dette vil sikre den nødvendige omsætning af det kvælstof, som tilføres projektområdet fra det drænedede og dyrkede direkte opland. Der hvor drænene krydser projektgrænsen, vil der generelt blive etableret gennemløbsbrønde. Disse brønde skal kunne anvendes til inspektion og evt. rensning af de pågældende drænsystemer. Inde i projektområdet skal grøfter og de afsnørede vandløb tilfyldes. Dræn og brønde skal afbrydes i knudepunkter således, at den interne afvanding af projektområdet ophører. De anlægstekniske arbejder for dræn er beskrevet i den anlægstekniske beskrivelse i forundersøgelsens afsnit 3.3 og bilaget "Tekniske justeringer – høring".

Tidsplan

Vådområdeprojektet forventes gennemført i sensommeren 2021 og inden udgangen af året.

Miljø- og afstrømningsmæssige konsekvenser

Det forventes, at vandløbsrestaureringen vil forbedre vandløbenes natur- og miljøtilstand betydeligt, og i løbet af en årrække forventes der god økologisk tilstand og dermed målopfyldelse på de restaurerede vandløbsstrækninger. Restaurering af vandløbene sker ved genslyngning, udlægning af grus- og stenmaterialer på vandløbsbunden, hvor det af hensyn til afvandingsinteresserne uden for projektområdet er muligt. Herved forbedres vandløbenes fysiske forhold og det hydrologiske samspil mellem engene og vandløbene forstærkes. Dette er specielt til gavn for vandløbenes fisk og smådyrsfaunaen.

Samlet set vurderes projektet, at være til gavn for naturen og vandløbene i Tågerup Enge, der kan forventes at blive en mosaik af forskellige naturtyper og dermed sikre en større biodiversitet. Det tekniske notat med tilhørende bilag beskriver projektet i detaljer, som kan findes på Kolding Kommunes hjemmeside, herunder de beregningsmæssige forudsætninger der ligger til grund for, at restaureringen kan gennemføres, uden forringelse af den regulativfastsatte vandføringsevne for Fovs Å omkring de dræntilløb og arealer der er uden for projektområdet.

Notatet beskriver, at det for alle de beregnede vandføringshændelser i Fovs Å er gældende, at afvandingsforholdene opstrøms projektstrækningen er bedre ved projekterede forhold end gældende regulativmæssige forhold.

Det er Haderslevs Kommunes vurdering, at restaureringen af Fovs Å kan gennemføres, uden forringelse af den regulativfastsatte vandføringsevne for Fovs Å, som stadig vil være gældende.

Økonomi

Vådorrådets realisering finansieres gennem EU-midler (75%) og Statslige midler (25%).

Fremtidig vandløbsvedligeholdelse

Den fremtidige vedligeholdelse af Fovs Å foretages fortsat af den pågældende kommune som er vandløbsmyndighed for det offentlige vandløb, i henhold til det gældende vandløbsregulativ.

Vurdering af projektets betydning for Natura 2000 og habitatdirektivets bilag IV arter

Det fremgår af bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale beskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (BEK nr. 1595 af 6. december 2018), at der skal foretages en vurdering af, om et påtænkt projekt kan påvirke et Natura 2000 område væsentligt (habitatbekendtgørelsens § 10). Dette gælder også for projekter, der finder sted uden for Natura 2000 områder, men som kan have betydning ind i Natura 2000 området.

Kommunen vurderer på baggrund af nedenstående faglige begrundelser, at der ikke er sandsynlighed for, at vandløbsrestaureringen og regulering af dræn ved Fovs Å i vådområdeprojekt Tågerup Enge vil medføre en negativ påvirkning af Natura 2000 området og dets udpegningsgrundlag eller tilstedeværelse af eventuelle bilag IV arter.

Projektet er endvidere miljøscreenet i henhold til Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Kolding Kommune har i forbindelse med miljøscreeningen vurderet, at der ikke skal foretages en miljøvurdering med tilhørende miljøkonsekvensrapport af projektet jf. § 21 i miljøvurderingsloven.

Natura 2000

Det Natura 2000 område som ligger tættest på det kommende vådområde, er Svanemosen, Natura 2000 område nr. 226, Habitatområde H250, og det ligger ca. 10 kilometer nordøst for det kommende vådområdeprojekt. Dette Natura 2000-område er specielt udpeget for at beskytte naturen tilknyttet

højmosen. Svanemosen er beliggende i et vandopland som afleder vand til Lillebælt. Det kommende vådområde er beliggende i et andet vandopland end Lillebælt, da det afleder vand til Vadehavet. Det vurderes, at Svanemosen ikke påvirkes af det kommende vådområdeprojekt på grund af afstanden, samt at Svanemosen og det kommende vådområde er beliggende i to forskellige vandoplande.

Udpegningsgrundlaget for Svanemosen er:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 250

Naturtyper:	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Våd hede (4010)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Højmose* (7110)
	Nedbrudt højmose (7120)	Hængesæk (7140)
	Rigkær (7230)	Stilke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Stor kærguldsmed (1042)	

Tabel 1: *Fra Natura 2000 basisanalyse 2016-2021. Svanemose Natura 2000-område nr. 226, Habitatområde H250. Miljøministeriet, Naturstyrelsen.*

Det tætteste beliggende Natura 2000 område i samme vandopland som det kommende vådområde er Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, Habitatområde nr. 78. Det ligger ca. 23 kilometer vest for det kommende vådområdeprojekt. Dette Natura 2000-område er udpeget for at beskytte naturen tilknyttet Vadehavet, eksempelvis naturtyperne lagune, vadeflade, og bugt. Andre naturtyper som eksempelvis vandløb og tidvis våd enge er også en del af udpegningsgrundlaget, da dele af Ribe Å, Tved Å og Varde Å er en del af det udpegede område. Da det kommende vådområdeprojekt reducerer udledningen af kvælstof og fosfor vurderes det at have en positiv effekt på Vadehavet og nogle af de tilknyttede naturtyper, eksempelvis naturtyperne lagune, vadeflade, og bugt. På grund af den store afstand mellem det kommende vådområdeprojekt og Natura 2000 området vurderes det at der ikke er en påvirkning af Natura 2000 områdets resterende naturtyper.

Som en del af Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag er der en række fiskearter og havpattedyr samt odder. For fiskearterne bæklampret, havlampret, flodlampret og laks vurderes det kommende vådområdeprojekt at have en positiv effekt da vandløbsrestaureringerne medfører forbedrede fysiske forhold for disse arter. Da de resterende fiskearter og havpattedyr ikke vandrer langt opstrøms i vandløbene, vurderes de ikke at blive påvirket på grund af den store afstand mellem det kommende vådområdeprojekt og Natura 2000 området. For odderen i Natura 2000 området vurderes afstanden til det kommende vådområdeprojekt at være for stor til at have en påvirkning af denne. Men da odderen er også er bilag IV art, er den også beskrevet i nedstående afsnit om disse.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 78		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Flodmunding (1130)
	Vadeflade (1140)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Vadegræssamfund (1320)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Visse-indlandsklit (2310)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med smårter (3130)
	Kransnålage-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Tørvelavning (7150)
	Rigkær (7230)	Stilkeke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0) NY
Arter:	Havlampret (1095)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Stavsild (1103)
	Laks (1106)	Snæbel* (1113)
	Marsvin (1351)	Odder (1355)
	Gråsæl (1364)	Spættet sæl (1365)

Tabel 1: Fra Natura 2000 basisanalyse 2016-2021. Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, Habitatområde nr. 78. Miljøministeriet, Naturstyrelsen.

Habitatdirektivets bilag IV arter

For de arter, der er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, forpligter medlemslandene sig til at træffe de nødvendige foranstaltninger for en streng beskyttelsesordning. I Danmark findes der 36 dyrearter, som hører under bilag IV kategorien. En række dyr omfattet af habitatdirektivets bilag IV og naturbeskyttelseslovens § 29a kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted ved eller i området omkring Fovs Å, f.eks. markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø, løvfrø, pipestrelflagermus, sydflagermus, vandflagermus, langøret flagermus, frynseflagermus, brunflagermus,

troidflagermus dværgflagermus og odder. Kommunen er ikke bekendt med konkrete ynglefremkomster af bilag IV arter i området.

Spidssnudet frø, løvfrø, stor vandsalamander og odder er ifølge naturdata på Danmarks Miljøportal registreret i eller tæt på projektområdet. Løvfrø og odder er registreret inden for projektområdet i henholdsvis 2009 og 2011. For både spidssnudet frø, løvfrø er gødsning og eutrofiering påvirkningsfaktorer med moderat negativ effekt. For stor vandsalamander er eutrofiering en påvirkningsfaktor med moderat negativ effekt. For markfirben er gødsning, eutrofiering, fjernelse af småbiotoper, græsningsophør og kvælstofdeposition negative påvirkningsfaktorer. For odder er afvanding, intensiv landbrug, anvendelse af biocider, opgravning/udretning af vandløb samt transport og menneskelig forstyrrelse alle påvirkningsfaktorer med moderat negativ effekt.

Vandløbsrestaureringen af Fovs Å ændrer ikke på områdets gødsning og eutrofiering. Afbrydning af interne dræn genopretter den naturlige hydraulik på de vandløbsnære arealer, mens overrislingen med drænvand kan føre til lokal eutrofiering i projektområdet. Genopretning af den naturlige hydraulik vurderes at have en positiv effekt på spidssnudet frø, løvfrø og stor vandsalamander, mens overrislingen med drænvand kan have en lokal negativ effekt på de fornævnte arter og på markfirben.

Overordnet set vurderes det, at spidssnudet frø, løvfrø, stor vandsalamander og markfirben ikke vil påvirkes negativt i det kommende vådområdeprojekt, da områdets økologiske funktionalitet ikke påvirkes negativt.

For odder vurderes det kommende vådområdeprojekt at mindske de negative påvirkningsfaktorer, eftersom vandløbene genslynges og restaureres.

Da der ikke fældes gamle træer med hulheder og sprækker, vurderes det kommende vådområdeprojekt ikke at påvirke de beskyttede arter af flagermus: Pipestrelflagermus, sydflagermus, vandflagermus, langøret flagermus, frynseflagermus, brunflagermus, troidflagermus dværgflagermus.

Haderslevs Kommunes godkendelse

Ved dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 og ved tilladelse i medfør af vandløbslovens § 37, meddeles der hermed godkendelse til gennemførelse af projektet, som beskrevet herover og i høringsmaterialet der blev udsendt den 8. april 2021 samt i det supplerende høringsmateriale som blev udsendt den 11. juni 2021.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. **Klagefristen er den 28. juli 2021.** Hvis der klages over afgørelsen, må tilladelsen ikke udnyttes, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse eller bestemmer andet.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Afgørelsen annonceres på kommunens hjemmeside.

Klagevejledning

Afgørelsen efter vandløbslovens § 37, kan jf. lovens § 80 påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klageberettiget i henhold til lovens § 84 er: Adressaten for afgørelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

I henhold til naturbeskyttelseslovens § 78, kan afgørelsen efter naturbeskyttelsesens § 3 påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klageberettiget efter naturbeskyttelsesloven er adressaten for afgørelsen, ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører, offentlige myndigheder, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefristen er i henhold til begge love, 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet opkræver et gebyr for at behandle klagen. Gebyret er på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning på e-mail til vandognatur@haderslev.dk eller med post til Haderslev Kommune, Teknik og Miljø, Christian X's Vej 39, 6100 Haderslev. Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Hvis der klages over afgørelsen, må tilladelsen ikke udnyttes, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse eller bestemmer andet. Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal sagen anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen af afgørelsen.

Venlig hilsen

Kenn Meyhoff
Vandløbsmedarbejder

Kopi sendt til:

Lodsejere:

- Jørgen Schou, Tågerupvej 32, 6560 Sommersted.
- Cornelis Johannes Hilhorst, Farrisvej 1, 6560 Sommersted.

Myndigheder og interessenter: Modtager fra Kolding Kommune